

**DET KONGELIGE
FORSVARSDPARTEMENT**

Adresseliste

Tidl. ref.

Vår ref.
2009/02935-1/FD I 2/GJL/523

Dato

18 JAN 2010

**HØRING - FORSKRIFT OM FRITAK FRA FREMMØTE I FORSVARET VED
KRISE, KONFLIKT ELLER KRIG**

Innledning

Forsvarsdepartementet (FD) legger med dette frem utkast til høring knyttet til forskrift om fritak fra fremmøte i Forsvaret ved krise, konflikt eller krig.

Bakgrunnen for forslaget refererer seg til St.prp. nr. 42 (2003-2004), og til Stortingets beslutning gjennom Innst. S. nr. 234 (2003-2004). I proposisjonen beskrives omleggingen fra mobiliseringsforsvar til innsatsforsvar basert på et endret risikobilde. Omleggingen av Forsvaret fordrer en gjennomgang av samarbeidet mellom militære og sivile myndigheter, herunder en vurdering av ordningen knyttet til fritak for og utsettelse med fremmøte i Forsvaret ved mobilisering.

Til tross for overgangen fra et personellintensivt mobiliseringsforsvar til et betydelig mindre innsatsforsvar basert på allmenn verneplikt og et totalforsvarskonsept, er det fortsatt nødvendig å opprettholde en fritaksordning som ivaretar Forsvarets behov for øvde vernepliktige i tilfelle krise, konflikt eller krig.

I forbindelse med arbeidet med forslag til ny forskrift og endring av regelverket har det vært nedsatt to arbeidsgrupper og en styringsgruppe. En av arbeidsgruppene var bredt sammensatt med representanter fra de største sivile aktørene i fritaks- og utsettelsesordningen, med blant annet representanter fra Samferdselsdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Næringslivets sikkerhetsorganisasjon, Norges vassdrags- og energidirektorat, NAV og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Den andre arbeidsgruppen bestod av personell fra Vernepliktsverket

Postadresse
Postboks 8126 Dep
0032 Oslo

Kontoradresse
Glacisgata 1
Org.nr. 972 417 823

Avdeling for personell og
fellestjenester
Telefon 23 09 61 10
Telefaks 23 09 61 05

Saksbehandler
Morten Svinndal
Telefon 23 09 61 34

(VPV). Styringsgruppen bestod av representanter fra NAV, DSB og VPV. En intern arbeidsgruppe i FD har med utgangspunkt i fremlagte forslag omarbeidet utkastet til ny forskrift i dialog med de største brukerne. I juni 2009 ble det arrangert et arbeidsseminar der de største brukerne var representert. De synspunktene som kom frem på arbeidsseminaret er innarbeidet i det vedlagte forslaget.

Endringer

I tillegg til forskriften har forsvarssjefen utarbeidet et direktiv. Direktivet gir utfyllende retningslinjer og beskriver i detalj hvorledes rapporterende ledd (RL), departementer, direktorater, etater og institusjoner, som koordinerer oppgavene til sivil krigstidsoppsetning (SKOP) forvaltningsmessig skal forholde seg til Forsvaret. I tillegg beskriver direktivet forholdet mellom SKOP og Forsvaret.

En av konsekvensene ved overgangen fra et mobiliseringsforsvar til et innsatsforsvar, er å endre forskriftens navn, slik at dagens forsvarstruktur beskrives. Det innebærer at forskriften av 9. august 1974 nr. 6 om fritak for og utsettelse med fremmøte i Forsvaret ved mobilisering oppheves fra samme dato som den nye forskriften trer i kraft.

I høringsutkastet er begrepet styrkoppbygging nærmere beskrevet som erstatning for mobiliseringsbegrepet.

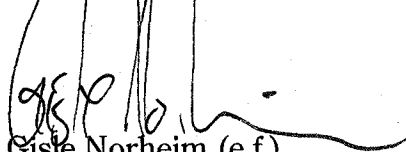
Antallet fritaksgrupper er økt fra to til tre, mens undergruppene er fjernet. Ordningen som gjaldt særskilt for sjømenn foreslås fjernet, og foreslås behandlet generelt under fritaksgruppe 2. Fritaksgruppe 1 foreslås å bestå av regjering og Stortinget, foruten statens representanter i fylkene og ordensmakten.

Avslutning

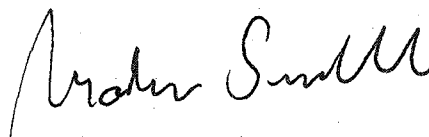
Forsvarsdepartementet anmoder om adressatenes innspill innen **fredag 16. april 2010**. Høringsutkastet kan hentes på regjeringen.no/fd/dokumenter/horinger.

Høringsuttalelser bes sendt elektronisk til postmottak@fd.dep.no, med kopi til gabriel-j.lund@fd.dep.no.

Med hilsen

Gisle Norheim (e.f.)
ekspedisjonssjef

Morten Svinndal
kommandør

Adresseliste

HM Kongens Adjutantstab
Statsministerens kontor
Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Barne- og likestillingsdepartementet
Finansdepartementet
Fiskeri- og kystdepartementet
Fornyings- og administrasjonsdepartementet
Helse- og omsorgsdepartementet
Justis- og politidepartementet
Kommunal- og regionaldepartementet
Kultur- og kirkedepartementet
Kunnskapsdepartementet
Landsbruks- og matdepartementet
Miljøverndepartementet
Nærings- og handelsdepartementet
Olje- og energidepartementet
Samferdselsdepartementet
Utenriksdepartementet
Stortingets administrasjon
Forsvarsstaben
Forsvarsbygg
Nasjonal sikkerhetsmyndighet
Forsvarets forskningsinstitutt
Næringslivets hovedorganisasjon
Landsorganisasjonen i Norge
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund
Akademikerne
Hovedorganisasjonen for universitets- og høyskoleutdannede
Det frivillige Skyttervesen
Norges Bondelag
Norges Fiskarlag
Norges Idrettsforbund
Norges Lotteforbund
Norges Røde Kors
Norsk Folkehjelp
Norske Kvinners Sanitetsforening
Kommunenes Sentralforbund
Landsrådet for Norske Barne- og Ungdomsorganisasjoner
Fylkesmannen i Aust-Agder
Fylkesmannen i Buskerud
Fylkesmannen i Finnmark
Fylkesmannen i Hedmark
Fylkesmannen i Hordaland

Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Fylkesmannen i Nordland
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag
Fylkesmannen i Oppland
Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Fylkesmannen i Rogaland
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Fylkesmannen i Telemark
Fylkesmannen i Troms
Fylkesmannen i Vest-Agder
Fylkesmannen i Vestfold
Fylkesmannen i Østfold
Helsedirektoratet
Helse Midt-Norge Rhf
Helse Nord Rhf
Helse Sør-Øst Rhf
Helse Vest Rhf
Jernbaneverket
AVINOR
Begravelsesbyråenes Forum Norge
Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap
Flytoget AS
Kystverkets hovedkontor
Nasjonalt folkehelseinstitutt
Norges Statsbaner AS
Norges Vassdrags- og Energidirektorat
Norsk Rikskringkasting AS
Norsk Telegrambyrå AS
Næringslivets Sikkerhetsorganisasjon
Oljedirektoratet
Politidirektoratet
Posten Norge AS
Rikstrygdeverket
SAS AB
Sjøfartsdirektoratet
Statens Helsetilsyn
Statens Legemiddelverk
Statens Strålevern
Statens Vegvesen - Vegdirektoratet
Telenor ASA
Tv 2 AS

Gjenpart
Generalinspektøren for Hæren
Generalinspektøren for Sjøforsvaret
Generalinspektøren for Luftforsvaret
Generalinspektøren for Heimevernet
Vernepliktsverket
Tillitsmannsordningen i Forsvaret

UTKAST

Forskrift om fritak fra fremmøte i Forsvaret ved krise, konflikt eller krig

Fastsatt ved kongelig resolusjon xx. yy. 2010 med hjemmel i lov 17. juli 1953 nr. 29 om verneplikt § 17 og lov 17. juli 1953 nr. 28 om Heimevernet § 21. Fremmet av Forsvarsdepartementet.

Kapittel I. Innledende bestemmelser

§ 1-1. Formål

Formålet med forskriften er å gi nærmere regler for fritak fra fremmøte i Forsvaret ved aktivering av Forsvarets operative struktur, eller deler av denne, i forbindelse med krise, konflikt eller krig.

Ved slik aktivering av Forsvarets operative struktur vil det være samfunnsviktige funksjoner, som ivaretas av virksomheter utenfor Forsvarets organisasjon, som må opprettholdes for at samfunnet fortsatt skal fungere. For å løse sine oppgaver vil slike virksomheter være avhengige av å få disponere nødvendig personell for opprettholdelsen av disse funksjonene. Dette personellet kan det gis fritak for etter denne forskriften.

§ 1-2. Virkeområde

Forskriften gjelder fritak fra fremmøte i Forsvaret ved krise, konflikt eller krig for øvde vernepliktige som ønskes disponert i egen sivil krigstidsoppsetning (SKOP). Slike fritak kan bare gis personell som tilhører fritaksgruppe 1 – 3, jf. § 2-3. Så snart den øvde vernepliktige ikke lenger har slik tilknytning eller kan erstattes av person som ikke er vernepliktig, skal vedkommende meldes ut av ordningen for igjen å kunne disponeres av Forsvaret.

Fritak fra fremmøte i Forsvaret etter denne forskriften må være begrunnet i samfunnsmessige hensyn. Søknader om fritak begrunnet i sosiale hensyn eller i religiøs, politisk eller annen overbevisning faller utenfor rammen av denne forskriften.

Følgende virksomheter og grupper omfattes ikke av fritaksordningen:

- a) Sivile institusjoner og bedrifter, eller deler av disse, som ved aktivering av forsvarrets operative struktur rekvireres eller disponeres av Forsvaret. Øvde vernepliktige som er knyttet til slik virksomhet kommer ikke under fritaksordningen og vil få retningslinjer om hvordan de skal forholde seg ved styrkeoppbygging direkte fra ansvarlige militære myndighet. Tilsvarende gjelder for sivilt ansatte i Forsvarsdepartementets underlagte etater og i NATOs militære staber og ledd.
- b) Ordinerte prester, prester eller forstandere i hovedstillinger i registrerte trossamfunn, jf. vernepliktsloven § 3 med utfyllende bestemmelser.
- c) Vernepliktige som ikke har påbegynt eller fullført pliktig førstegangstjeneste.
- d) Ansatte i Forsvaret.
- e) Personell med beredskapskontrakt med Forsvaret.

- f) Personell til Heimevernets innsatsstyrker.
- g) Personell disponert til bestemte avdelinger i Forsvaret.
- h) Personell overført til Sivilforsvaret eller politireserven¹.
- i) Områdesjefer i Heimevernet.
- j) Øvde vernepliktige med navigatør- eller maskinistutdanning som er eller vil bli utdannet til befal i Sjøheimevernet.
- k) Personell som tilhører en årsklasse eller har en fagkode som er unntatt fritak, dersom disse må disponeres i Forsvarets oppsetninger.
- l) Personell som er gitt militærmedisinsk utdanning og som disponeres i Forsvarets oppsetninger.

§ 1-3. *Definisjoner*

Med rapporterende ledd (RL) forstås de departementer, direktorater, etater og institusjoner som koordinerer oppgavene til SKOP. RL utgjør bindeleddet mellom SKOP og Forsvaret, og er som sådan ansvarlig for å ta opp spørsmål om fritak fra fremmøte i Forsvaret ved styrkeoppbygging i den form som er beskrevet i forskriften her og i Forsvarssjefens direktiv om fritak fra fremmøte i Forsvaret ved krise, konflikt eller krig, heretter kalt Direktivet. Ytterligere samarbeidsformer og rutiner fastsettes av hvert enkelt RL eller av foresatt departement i samråd med NAV. RL kan også være SKOP.

Med SKOP forstås en sivil offentlig etat og instans, eller privat bedrift og foretak hvis virksomhet skal opprettholdes eller opprettes i en eller annen form ved krise, konflikt eller krig. Formålet med SKOP er å ivareta oppgaver for totalforsvaret, herunder det sivile samfunns støtte til Forsvaret, ved krise, konflikt eller krig. Oppgaver i totalforsvaret kan være basert på lov, forskrift, Forsvarets planer for beredskap, logistikk og operativ aktivitet og/eller sivile nasjonale og fylkesvise beredskapsplaner, samt gjennom avtaler. Virksomheter som skal ha status som SKOP fastsettes av RL.

Med styrkeoppbygging forstås de handlinger som gjennomføres ved aktivering av Forsvarets operative struktur, eller deler av denne, i forbindelse med krise, konflikt eller krig.

Med øvde vernepliktige forstås vernepliktige, tjenestepiktige og heimevernspliktige som har fullført førstegangstjeneste. Definisjonen omfatter både befal og menige.

Med NAV forstås Arbeids- og velferdsdirektoratet og underlagt organisasjon.

Kapittel II. Inndeling i grupper

§ 2-1. *Personell som Forsvaret kan forhåndsdisponere*

Militære myndigheter kan uten særlige fullmakter forhåndsdisponere følgende grupper av personell for militær tjeneste hjemlet i vernepliktsloven og heimevernsloven:

¹ Fritak behandles etter egne bestemmelser som er fastsatt for disse etater.

- a) Vernepliktig befal til utgangen av det år de fyller 55 år og utskrevet befal til utgangen av det år de fyller 44 år. Heimevernsbefal over 44 år kan likevel bare disponeres dersom Heimevernets oppgaver på vedkommende sted ikke kan løses av pliktige i yngre alder eller frivillige.
- b) Øvrige befal som på grunn av tidligere ansettelse i Forsvaret har pensjon, redusert lønn eller rett til oppsatt pensjon.
- c) Lavere befal² og menige til utgangen av det år de fyller 44 år eller som for øvrig faller inn under tjenesteplikten i vernepliktsloven § 5. Lavere befal og menige i Heimevernet skal behandles etter reglene som gjelder for heimevernsbefal.

§ 2-2. Personell som andre offentlige myndigheter kan forhåndsdisponere

Offentlige instanser som er bemyndiget til å disponere personell kan, så lenge annet ikke blir bestemt, forhåndsdisponere følgende personellgrupper for sivil tjeneste uten klarering med Forsvaret:

- a) Vernepliktig befal etter utgangen av det år de fyller 55 år.
- b) Utskrevet befal, lavere befal og menige, herunder i Heimevernet, etter utgangen av det år de fyller 44 år. Unntatt herfra er tidligere ansatte befal i Forsvaret som har pensjon, redusert lønn eller rett til oppsatt pensjon, hvor forhåndsdisponering kan skje uansett alder.

§ 2-3. Fritaksgruppe 1-3

Fritaksordningen for personell som hører inn under § 2-1 er inndelt i tre grupper etter prioritet og kategori.

Gruppe 1 omfatter øvde vernepliktige som innehar følgende samfunnsviktige funksjoner, stillinger og verv innen sivil offentlig myndighet:

- a) Stortingsrepresentanter.
- b) Regjeringsmedlemmer.
- c) Ansatte ved departementer.
- d) Fylkesmennene og ansatte ved deres beredskapskontor.
- e) Polititjenestemenn.

Befal og menige som innehar eller er utpekt for slike funksjoner, er hjemlet fritak fra fremmøte i Forsvaret ved styrkeoppbygging såfremt melding om forholdet skjer i henhold Direktivet.

Gruppe 2 omfatter øvde vernepliktige som er ansatt i en SKOP. En SKOP kan etter søknad disponere sitt personell for å ivareta sine oppgaver ved krise, konflikt eller krig. Det skal ved søknad foreligge en plan for hvordan arbeidskraftsbehovet skal søkes dekket, og det skal herunder være vurdert om øvde vernepliktige kan erstattes med annen arbeidskraft.

Gruppe 3 er øvde vernepliktige som har felles omsorgsansvar med personer i stillinger som berettiger fritak. Med omsorgsansvar forstås i denne sammenheng omsorg for barn til fylte 16 år

² Korporal eller tilsvarende

og omsorg for langvarig syke, funksjonshemmede eller eldre personer som trenger pleie. Omsorgsansvaret skal dokumenteres.

§ 2-4. Særlig om politi- og lensmannsetaten

Øvde vernepliktige tjenestemenn i politi- og lensmannsetaten som er gitt fritak fra fremmøte i Forsvaret ved styrkeoppbygging, er også fritatt for repetisjonstjeneste, heimevernstjeneste og lignende tjeneste i fred, uansett alder.

Tjenestemenn i politi- og lensmannsetaten omfatter i denne sammenheng:

- a) Sysselmannsbetjenter på Svalbard.
- b) Politidirektoratet.
- c) Politiets utlendingsenhet.
- d) Politi- og lensmannsetaten.
- e) Politiets sikkerhetstjeneste.
- f) Kripos.
- g) Utrykningspolitiet.
- h) Tilsatte ved Politihøgskolen.
- i) Politiets data- og materielltjeneste.
- j) Økokrim.

Øvde vernepliktige som er tilsatt som polititjenestemenn kan ikke disponeres av Forsvaret, med unntak av en kvote på inntil 250 tjenestemenn³. Dette gjelder tjenestemenn som er utdannet til befal i Forsvaret og som er tilsatt som tjenestemann i en av de tre laveste politigradene. Ved ønske om disponering av nevnte kategori må minst ett av følgende krav være oppfylt:

- a) Stillingen har "må-krav" til politifaglig bakgrunn.
- b) Stillingen har "ønskelig krav" til politifaglig bakgrunn.
- c) Stillingen krever kritisk kompetanse og ønskes besatt av polititjenestemann.

Kapittel III. Hva fritak innebærer

§ 3-1. Fritakets varighet og omfang

Fritaket gis for 3 år av gangen så lenge tilsettingsforholdet varer, eller til det foreligger vedtak om at fritak ikke skal gis. Personer som er innvilget fritak skal være gjenstand for årlig kontroll opp mot de til enhver tid gjeldende regler. Oversikt som viser hvem som inngår i ordningen fremkommer av Direktivet, som skal oppdateres fortløpende, jf. § 5-3.

I krig skal fritak gjelde inntil annet måtte bli bestemt av regjeringen.

Hvis hensynet til landets forsvar gjør det nødvendig, kan fritak likevel oppheves etter nærmere beslutning fra Forsvarsdepartementet.

³ Jf. St.prp. nr. 45 (2000-2001) og jf. Innst. S. nr. 342 (2000-2001).

§ 3-2. Særlig om øvde vernepliktige.

Øvde vernepliktige som blir fritatt fra fremmøte i Forsvaret ved styrkeoppbygging vil, så lenge fritaksforholdet varer, også være fritatt for all ordinær tjeneste, herunder repetisjons- og heimevernstjeneste, og ekstraordinær tjeneste i Forsvaret i fredstid.

Øvde vernepliktige som har fått fritak fra fremmøte i Forsvaret, kan i det tidsrom de har fritak pålegges tjeneste i industrivernet på sitt arbeidssted, der hvor sådant er opprettet.

Øvde vernepliktige som i henhold til denne forskriften er fritatt fra fremmøte i Forsvaret, skal når forutsetningene for fritaket er opphørt, igjen kunne disponeres for tjeneste i Forsvaret.

Etter uttreden av fritaksordningen skal øvde vernepliktige ikke pålegges ekstra fredstjeneste i form av repetisjons-, heimevernstjeneste og lignende. De er imidlertid, på lik linje med andre øvde vernepliktige, forpliktet til å ta del i den tjenesten som er bestemt for den avdeling de er disponert ved.

Kapittel IV. Organisering, ansvar og myndighet

§ 4-1. Forsvarsdepartementet

Forsvarsdepartementet har på regjeringens vegne det administrative ansvar for koordinering av fritaksordningen. Koordineringen innebærer også ansvar for utvikling og implementering av endringer i ordningen.

Forsvarsdepartementet skal sørge for at formelle beslutninger blir fattet og at nødvendige retningslinjer blir gitt dersom:

- a) Spesielle årsklasser eller fagkoder av øvde vernepliktige skal unntas fra fritak.
- b) Innvilgede fritak skal trekkes tilbake.
- c) Krigsforsterkning skal settes opp, jf. vernepliktsloven § 5 og heimevernsløven § 4.

Forsvarsdepartementet behandler saker som fremsendes fra Den sentrale koordinerings- og klagenemnd, jf. § 4-9.

Forsvarssjefen skal fremme forslag til Forsvarsdepartementet om å trekke tilbake gitte fritak dersom forholdene krever dette.

§ 4-2. Øvrige departementer

Det enkelte foresatte departement har det overordnede og koordinerende ansvar for underlagte fagområders deltakelse i fritaksordningen.

Foresatt departement er som hovedregel det departement som har ansvar for beredskapsplanlegging i fred og for gjennomføring av beredskapstiltak innen underlagte fagområder ved krise, konflikt eller krig.

Foresatt departement skal fremme forslag til Vernepliktsverket om nye RL og om forhold som endrer status for disse. Departementet skal også melde fra om RL som utgår.

Foresatt departement skal utarbeide og vedlikeholde beredskapsplaner i henhold til enhver tid gjeldende krav til beredskapsplanlegging stilt i lov, forskrift og andre bestemmelser for egen sektor.

§ 4-4. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap skal ved behov bistå ved utredninger som tar sikte på endringer i kvoter og grupper innenfor fritaksordningen.

Direktoratet har ansvar for å påse at det formelle grunnlaget er til stede for at samfunnsviktige sivile offentlige etater og instanser, eller private bedrifter og foretak kan komme inn under fritaksordningen.

§ 4-5. Arbeids- og velferdsetaten

Ved krise og i krig skal Arbeids- og velferdsetaten, NAV, gjennomføre regulering av arbeidsmarkedet med sikte på å dekke samfunnsprioriterte virksomheter og næringer med den arbeidskraft som til enhver tid er påkrevd. Om nødvendig kan NAV gjennomføre tvungen formidling ved omdisponering og utskrivning av arbeidskraft.

Under kriser i fred skal NAV på anmodning fra oppdragsgivere bistå med sivil arbeidskraft ved bruk av registrerte arbeidsledige og frivillige som melder seg til etaten⁴.

§ 4-6. Vernepliktsverket

Sjef for Vernepliktsverket ivaretar Forsvarets interesser i fritaksordningen på vegne av Forsvarssjefen.

Vernepliktsverket fremmer forslag til Forsvarsdepartementet om hvilke årsklasser og fagkoder som skal være unntatt fra ordningen på bakgrunn av innmeldte behov fra forsvarsgrenene og Heimevernet.

Vernepliktsverket skal ivareta sekretariatsfunksjonen for Den sentrale koordinerings- og klagenemnd. Vernepliktsverket informerer Den sentrale koordinerings- og klagenemnd om det innmeldte behov for årsklasser og fagkoder som skal unntas fra ordningen for neste termin.

Vernepliktsverket har det utøvende ansvaret for forvaltningen av fritaksordningen, herunder:

- a) Holde fritaksordningen oppdatert samt fremme nødvendige forslag til endringer i forskriften.
- b) Være ansvarlig for at fritaksordningens regelverk gjøres tilgjengelig for berørte parter i fritaksordningen.

⁴ St.meld. nr. 17 (2001-2002).

- c) Ha ansvar for å utvikle, fastsette og drifte tilfredsstillende datatekniske hjelpemidler og blanketter til bruk i fritaksordningen.
- d) Fastsette tidsfrister for innsendelse av meldinger og søknader, samt gi supplerende retningslinjer for utfylling og behandling.
- e) Ivareta funksjonen som rulleførende enhet i Forsvaret.
- f) I kraft av funksjon som rulleførende enhet behandle søknader og meldinger.
- g) Besørge elektronisk datagrunnlag til rulleførende enhet og RL.
- h) Besørge statistisk materiale vedrørende fritak som både Forsvaret og myndighetene innen den sivile del av totalforsvaret trenger for sin planlegging og disponering.
- i) Påse at fritak for rulleført personell blir registrert og at personellet får tilsendt melding som bekrefter fritaket.
- j) Behandle klager på avslåtte søknader om fritak. Dersom det ikke oppnås enighet mellom partene, legges saken frem for behandling i Den sentrale koordinerings- og klagenemnd, jf. § 4-9.
- k) Tilrettelegge behandling av søknader om opprettelse av nye RL for beslutning i Den sentrale koordinerings- og klagenemnd, jf. § 4-9.

Samarbeidet med andre instanser under behandling av meldinger og søknader om fritak for fremmøte ved styrkeoppbygging skal begrenses til Vernepliktsverket og Forsvarsstaben.

Nærmere regler om behandling av søknadene, med tidsfrister for besvarelse, fastsettes i utfyllende bestemmelser til forskriften her.

§ 4-7. Rapporterende ledd

De instanser som er gitt status som RL fremgår av Direktivet.

RL skal:

- a) Motta og behandle søknader fra SKOP om fritak under gruppe 2 og 3.
- b) Fortløpende motta fra SKOP og videresende tilgangsmeldinger til Vernepliktsverket om fritak under gruppe 1 for øvde vernepliktige ved egen og underlagte SKOP.
- c) Fortløpende motta fra SKOP og videresende til Vernepliktsverket avgangs- og endringsmeldinger for alle fritaksgrupper.
- d) Motta og videresende årlig registerutskrift.
- e) Ta standpunkt til, i samråd med SKOP, om avslag på fritak skal påklages.
- f) På vegne av SKOP fremme klage på avslag om søknad om fritak under gruppe 2 og 3.
- g) Med bakgrunn i oppgaver for totalforsvaret avgjøre hvilke nye SKOP som skal delta i ordningen.
- h) Melde fra til Vernepliktsverket om nye SKOP som på bakgrunn av oppgaver i totalforsvaret i henhold til § 1-3 andre ledd skal inn i ordningen.
- i) Melde fra til Vernepliktsverket om SKOP som på bakgrunn av oppgaver i totalforsvaret i henhold til § 1-3 andre ledd skal ut av ordningen.

§ 4-8. *Sivil krigstidsoppsetning*

SKOP er ansvarlig for å:

- a) Fortløpende sende søknad om fritak for nøkkelpersonell til RL.
- b) Fortløpende sende tilgangsmeldinger på gruppe 1 personell til RL.
- c) Fortløpende sende avgangs- og endringsmeldinger på alle fritaksgrupper til RL.
- d) Informere sine ansatte om resultatene av meldings- og søknadsbehandlingen.
- e) Ta opp med sitt RL eventuelle klager på avslått søknad om fritak.

§ 4-9. *Den sentrale koordinerings- og klagenemnd*

Den sentrale koordinerings- og klagenemnd er administrativt underlagt Forsvarsdepartementet.

Nemnda skal:

- a) Kontrollere at fritaksordningen utøves etter bestemmelsene.
- b) Behandle spørsmål vedrørende hvilke RL som skal inngå i fritaksordningen og hvilke funksjoner, stillinger og verv det skal kunne gis fritak for. Ved enstemmighet er nemndas avgjørelse i slike spørsmål endelig og settes i verk av Vernepliktsverket. Hvis enighet ikke oppnås i nemnda, skal Vernepliktsverket forelegge saken for Forsvarsdepartementet som avgjør den videre behandlingsmåte.
- c) Behandle og ta endelig avgjørelse i klagesaker. Leder i nemnda har ikke stemmerett og avgjørelse skjer ved simpelt flertall. Hvis flertall ikke oppnås i nemnda, skal Vernepliktsverket forelegge saken for Forsvarsdepartementet som avgjør den videre behandlingsmåte.

Nemnda skal ha følgende sammensetning:

- a) Sjef for Vernepliktsverket er leder av nemnda.
- b) Sjef for Operasjonsavdelingen i Forsvarsstaben.
- c) Sjef for Personellavdelingen i Forsvarsstaben.
- d) Direktør i Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.
- e) Direktør i NAV.

Det skal oppnevnes personlig vararepresentant for hvert medlem.

Nemnda samles etter behov, men har minst ett møte per kalenderår.

Vernepliktsverket betjener nemnda med sekretariat og andre administrative støttefunksjoner.

Kapittel V. Avsluttende bestemmelser

§ 5-1. *Klageadgang*

Vedtak som treffes i medhold av denne forskrift kan påklages etter forvaltningslovens bestemmelser og bestemmelsene i forskriften her.

§ 5-2. Taushetsplikt og offentlighet

Enhver som har adgang til meldinger, søknader, klager, andre oppgaver, oversikter og tilsvarende som nyttes i fritaksordningen, og som derigjennom får kjennskap til personlige forhold eller til tjenestesaker i totalforsvaret, er bundet av forvaltningslovens regler om taushetsplikt, jf. forvaltningsloven § 13, samt av øvrig lovbestemt taushetsplikt.

Blanketter, formularer og lignende som nyttes i fritaksordningen, er i utfylt stand unntatt fra offentlighet i den utstrekning dette følger av lovbestemt taushetsplikt, jf. offentlighetsloven § 13.

§ 5-3. Utfyllende bestemmelser

Forsvarsdepartementet kan gi utfyllende bestemmelser til forskriften her, herunder gi nærmere bestemmelser om prosedyrer for saksbehandling, forvaltning av fritakssøknader og fritaksmeldinger, samt oversikter over bl.a. foresatte departementer med tilhørende RL og SKOP.

Forsvarsdepartementet kan helt eller delvis delegere myndigheten til å gi utfyllende bestemmelser til forsvarssjefen, som kan utgi utfyllende bestemmelser i direktivs form.

§ 5-4. Mindre endringer i forskriften

Forsvarsdepartementet kan foreta mindre endringer av forskriften her.

§ 5-5. Ikrafttredelse. Opphevelse av tidligere bestemmelser

Forskriften trer i kraft 1. januar 2011.

Fra samme tidspunkt oppheves forskrift av 9. august 1974 nr. 6 om fritak for og utsettelse med fremmøte i Forsvaret ved mobilisering.